

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ЗАКІНЧЕННЯ СТРОКУ НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ТА РОСІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Павлович Ю. С.

*Юридичний факультет, Сумський державний
університет*

Солонар А. В.

к.ю.н., ст. викладач кафедри АППФЕБ, Сумський державний університет

Накладення адміністративного стягнення має провадитися у точно встановлені строки. Одним із факторів дотримання належного порядку накладення адміністративного стягнення є дотримання строку його накладення. При цьому закінчення такого строку має наслідком неможливість притягнення винної особи до відповідальності. У зв'язку з цим постає необхідність дослідити правові наслідки закінчення строку накладення адміністративного стягнення як у законодавстві України, так і законодавстві Росії.

Проявом адміністративної відповідальності у законодавстві України та Росії є адміністративне стягнення, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів цих держав, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами [4, с. 40].

Строки накладення адміністративного стягнення у російському законодавстві мають назву «давність притягнення до адміністративної відповідальності», передбачені ст. 4.5 Кодексу Російської Федерації про адміністративні правопорушення (далі - КпАП РФ), а в українському – «строки накладення адміністративного стягнення».

Згідно КпАП РФ давністю притягнення до адміністративної відповідальності називають строк, протягом якого уповноваженими органами може бути винесена постанова у справі про адміністративне правопорушення. Мета застосування адміністративного покарання передбачена в ст. 3.1. КпАП РФ, і полягає у запобіганні вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами [2].

В українському законодавстві строки накладення адміністративних стягнень визначені статтею 38 КУпАП. Відповідно до цієї статті, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до КУпАП підвідомчі суду (судді). Російське законодавство закріплює їх у статті 45 КпАП РФ. Там зазначається, що постанова у справі про адміністративне правопорушення не може бути винесена раніше, ніж після спливу двох місяців з дня вчинення адміністративного правопорушення, а постанова, що розглядається суддею, - після спливу трьох місяців. З цього випливає єдине для обох держав положення, яке визначає, що у разі закінчення цих строків, накладення адміністративних стягнень виключається. Зазначені строки ніким продовжені бути не можуть, будь-які дії щодо притягнення особи до відповідальності після їх закінчення мають бути припинені.

Законодавство України та Росії має однаковий підхід щодо поділу строків притягнення особи до адміністративної відповідальності. Як і в українській

державі, так і в російській, вони різняться залежно від характеру та виду правопорушення. Згідно ст. 38 КУпАП спеціальні строки поділяються на два види: за вчинення корупційного діяння та строки, що застосовуються у разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи. Спеціальні строки, визначені КпАП РФ, різняться відповідно до виду правопорушення і поділяються на три підвиди:

- строк, що становить один рік з дня вчинення таких адміністративних правопорушень як: порушення законодавства про експортний контроль, про внутрішні морські води, територіальне море, континентальний шельф, патентного, антимонопольного, бюджетного законодавства інші;

- строк тривалістю у два роки поширюється на порушення митного законодавства Митного союзу в рамках ЄврАзЕС (Митний союз) та законодавства Російської Федерації про митну справу;

- строк тривалістю шість років становить спеціальний строк для порушень законодавства Російської Федерації про протидію корупції [2].

Спільним для законодавства обох країн є обставина, що виключає провадження у справі про адміністративне правопорушення. Кодекс України про адміністративні правопорушення і Кодекс про адміністративні правопорушення Російської Федерації чітко передбачають, що закінчення строків накладення адміністративних стягнень (давності притягнення до адміністративної відповідальності) є підставою, що виключає провадження у справі на будь-якій стадії. Також встановлюються правові наслідки закінчення строків притягнення до адміністративної відповідальності (строків давності притягнення до адміністративної відповідальності). У російському законодавстві, як виявляється, більш детально регулюється поведінка уповноваженого органу на конкретному етапі розгляду справи у випадку з'ясування спливу строків накладення адміністративного стягнення. Пунктом 6 ч. 1 ст. 24.5 КпАП РФ передбачено, що провадження у справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате провадження підлягає припиненню у разі закінчення строків давності притягнення до адміністративної відповідальності. Також можна звернути увагу на те, що у російському законодавстві вживається термін «припинення провадження», а в Кодексі України про адміністративні правопорушення поряд з терміном «закриття провадження» вживається і «закриття справи».

Серков В. В. зазначає, що при наявності обставин, що виключають провадження у справі, норми КпАП РФ не надають можливості встановлення вини фізичної чи юридичної особи. Вказівка на винуватість, як правило призводить до того, що особа, по відношенню до якої велось провадження і було закінчено у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до адміністративної відповідальності, буде оскаржувати висновок про винуватість. Відмова у розгляді такої скарги - неможлива. Під час же його розгляду виникають інші питання. По-перше, яким чином перевірити обґрунтованість висновків про винуватість, якщо розгляду справи не було і дане питання не досліджувалось. Однак Конституційний суд Російської федерації роз'яснює, що у разі, коли провадження в справі про адміністративне правопорушення було припинено у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до адміністративної відповідальності, перевірка і оцінка висновків юрисдикційним органом про наявність у діях конкретної особи складу адміністративного правопорушення не виключаються [5, с. 344].

Спірний момент щодо встановлення судом вини чи невинуватості особи у

справах про адміністративні правопорушення у разі, коли приймається рішення про закриття провадження у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення, можна вважати недостатньо виправданим у законодавстві обох країн.

Зважаючи на проведений аналіз законодавства України та Росії з приводу строків накладення адміністративних стягнень і правових наслідків їх пропущення, слід відмітити наявність багатьох спільних рис. Проте наявність відмінностей з порушеного питання є підставою для проведення подальших наукових розробок у даній сфері.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1984. - № 51. - Ст. 1122.
2. Кодекс про адміністративні правопорушення Російської Федерації від 30.12.2001 р. № 195-ФЗ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.consultant.ru/popular/koap/>.
3. Калюжний Р. А. Кодекс України про адміністративні правопорушення: науково-практичний коментар / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін. - вид. 3. - К. : Алерта; ЦУЛ, 2010. – 684 с.
4. Потапова С. Поняття адміністративної відповідальності та її ознаки / С. Потапова // Підприємництво, господарство і право. - 2008. - № 9. - С. 40-43.
5. Серков П.П. Научно-практическое пособие по применению КоАП РФ / П. П. Серков. - М. : Норма, 2006. – 896 с.